

À Kalí Winíε

Syllabaire Winien

ANTBA

Ouagadougou

Burkina Faso

L'alphabet utilisé dans cette publication est en accord avec l'alphabet agréé par la Commission Nationale des Langues Burkinabè.

Edition revue et corrigée

Première impression

Troisième Trimestre 2008

WI 01 08

© Tous droits réservés
Association Nationale pour la Traduction de la Bible et
l'Alphabétisation (ANTBA)
01 B.P. 6126
Ouagadougou 01
Burkina Faso
Prix de vente: 500 FCFA

Avant-Propos

Cette édition du syllabaire Winien est une révision de la première édition de 1995. Cet instrument fera certainement la joie du peuple Winien. Il permettra à tous les locuteurs qui le désirent, d'apprendre à lire et à écrire le Winien.

L'Association Nationale pour la Traduction de la Bible et l'Alphabétisation (ANTBA) partage à juste titre cette joie et exprime, par la voix de son Secrétaire Exécutif, ses encouragements et ses remerciements à l'Equipe Winien et aux personnes physiques et morales ayant apporté leur concours technique, moral et financier à la réalisation de ce syllabaire. Nous remercions particulièrement M. Sawadogo Simon pour les belles images d'illustration.

Vos critiques et suggestions seront les bienvenues pour l'amélioration de ce document à la prochaine édition.

Le Secrétaire Exécutif

Daniel Kompaoré

hó

hō hó hō

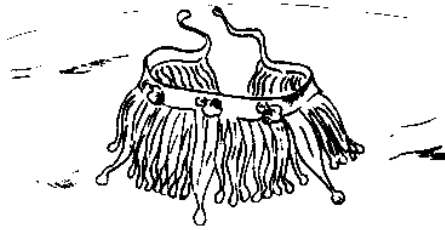

hō

hó hō hó

hó hó hō

hō hó hó

yá bá

yá bá yaba yá bá

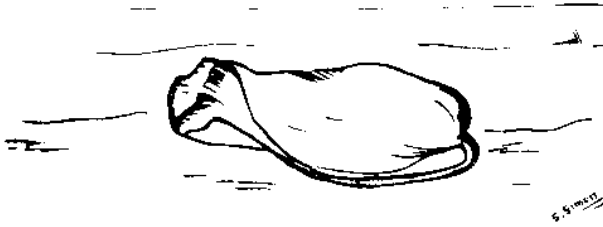

yaba

yaba yá bá yaba

yá bá yá bá yaba

yá bá yaba yá bá

púi

púi pui púi

pui

pui púi pui

púi pui púi

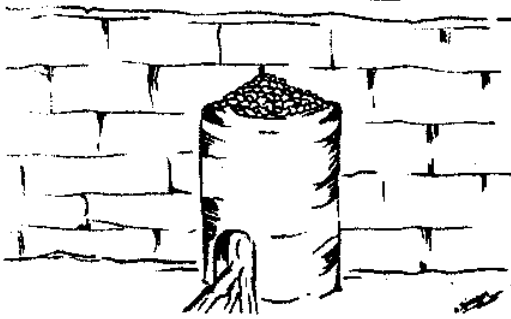
pui púi pui

púi pui púi

kui

kui kúi kui

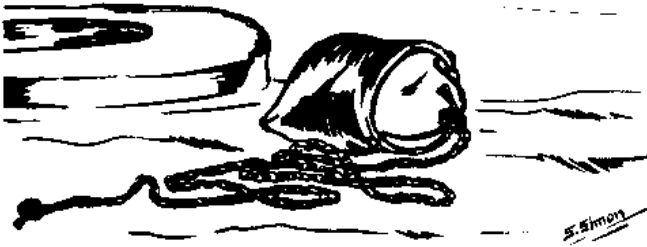
kúi

kúi kui kúi

kúi kui kúi

kui kui kúi

kúi kúi kui

გóგუ

გóგუ გავú გóგუ

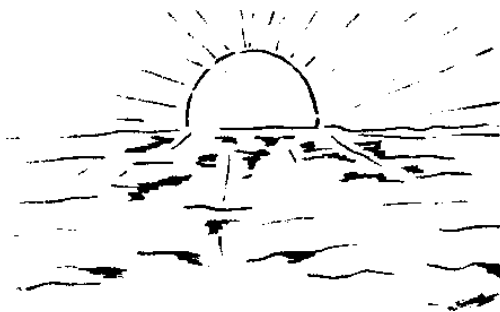

გავú

გავú გóგუ გავú

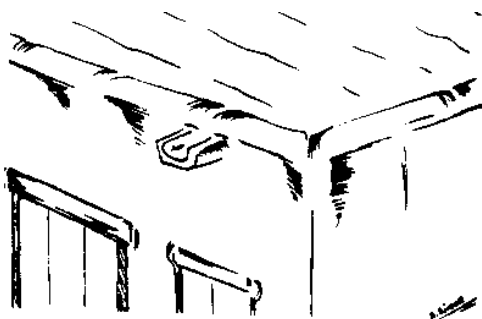
გóგუ გავú გóგუ

გავú გóგუ გავú

yíri

yíri yiri yíri

yiri

yiri yíri yiri

yíri yiri yiri

yiri yíri yiri

yíri yiri yíri

Numu

hãnu á numu.

Kóu

Kóu bíá numu.

Jegúró 1 dǎ

a A
y Y

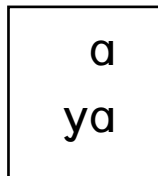

yabá lú sǎhǎo yá si u.

yabá

ya

a

y	a	yabá
Y	A	YABÁ

ya a yaa	a á aá	ya á yaá	a á aá
-------------	-----------	-------------	-----------

A a yaa A aá numu

Kóu aá numu. A aá yaá númu.

a A a A a A

y Y y Y y Y

a y yaa

Jegúró 2 dǎ

b B

yatabaama wó **yabá** tábú.

yabá

bá

á

b

a
ba

ya
ba

b	yaba
B	YABA

ya ba yaba	ya á yaá	a ba	ya' bá yábá	bá á báá
---------------	-------------	---------	----------------	-------------

A aa yábá A yaba yába A ba yaá

Yaá aa yábá. A ba kóu.
Kóu yaba yába.

b B b B b

B báá Báá báá Báá

Jegúró 3 dǎ

l l

Wǎgĩni wó bíéni koro sáú yabá ǔ.

bíé

bɩ

l

l

l	l
bɩ	yɩ

bɩ
yɩ

ya	ba
yɩ	bɩ

ι βίό
ι Βίό

βι α
βια

γα βι
γαβι

γι ά
γιά

Υαά βια νύμυ.
Α βια νύμυ.
Υαά βιά.
Α βί βιά, ...

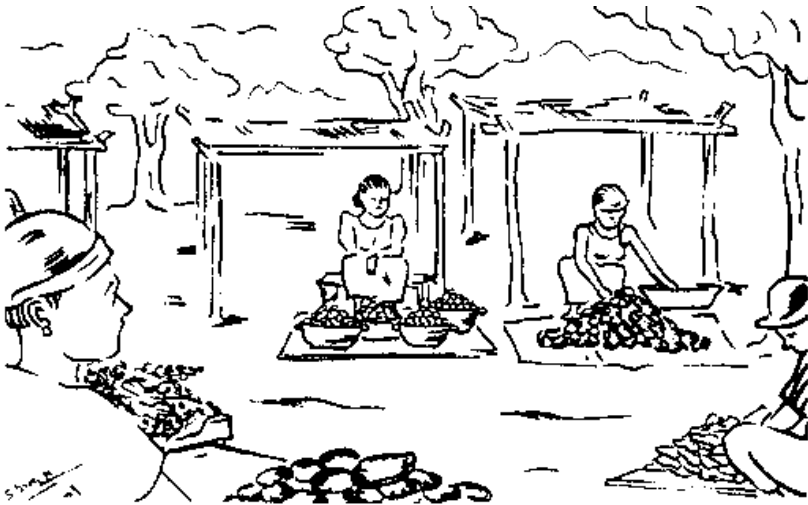
Κού γαβα γάβά. Α βί βιά, α βια γαά νύμυ.

α Α α Α α

Α Α βιά.

Jegúru 4 dǎ

IL

lába mi lí kǔyiebí naásá.

lába

lá

á

l

ya	bɛ
la	lɛ

la
lɛ

ba	bɛ
la	lɛ

I	lábá
L	LÁBÁ

lá bá
lábá

í
lú

la a
laa

lá lú
lálú

Lí lábá
Lí lába
Lí yaba
Lí yabá

Kóu bí lába yábí. Lí yaá lába á bua.

| L | L | L

Lí lálí.

Jegúru 5 dǵ

ε

Hānu wó ú tē ceburu **gέέle ú.**
gέέle

ε

le

ε

ε	ε	ε
le	ye	be

ba	la	ya
bu	lu	yu
be	le	ye

le
ye
be

ε γέέλέ
G ´ ´ L ´

λε βε
λεβε

λε βι
λεβι

γι ε
γιε

βι ε
βιε

γέ έ
γέέ

Λί ά Λέβέ.
Λί λεβε.
Λί λεβι.
Λί λεέβι.

Κού λε γά λάβά λεβέ. Α βιε λάβα.

ε ε ε

Α λε λεβε.

Jegúrú 6 d' (Tigúrú)

a y b
ι ι ε

a	ι	ε
ya	yι	yε
ba	bι	bε
la	λι	λε

λεβε	λάλί	γαά
γαα	Λέβέ	yabá
yaba	lába	αά
yabι	Yábá	βιά

γα ά
γαά

γι ε
γιε

γέ έ
γέέ

βι ε
βιε

γε βι
γεβι

λε βι
λεβι

λά λί
λάλί

γι ε βι
γιεβι

A yaba lálí.
A ya bi lálí yabi.
A le lebe
A ya bi lebe lé

Υαά αά γαβά núμυ, ά γαβα λάβά. Α βί βιε,
ά βα κόυ.

Κού βια núμυ, ά βιε λάβα. Υαά βί γαβα
λάβά, κόυ γά λε λεβέ ά λί γιεβι λάβα.

A ya bi lebe yábí. _____

Jegúró 7 dǎ

h H

hááma, ná ge ná kǔyǎbú kóró.

háá

há

ǎ

h

ba	bu	be
la	lu	le
ha	hu	he

ha
hu
he

la	le	lu
ha	he	hu

h	hǎá
H	HǎÁ

há a
háá

há lí
há lí

á
há

ha a
haa

hí yéé
hí yéé

Yáá yaba háa. kóu áá háa haa.

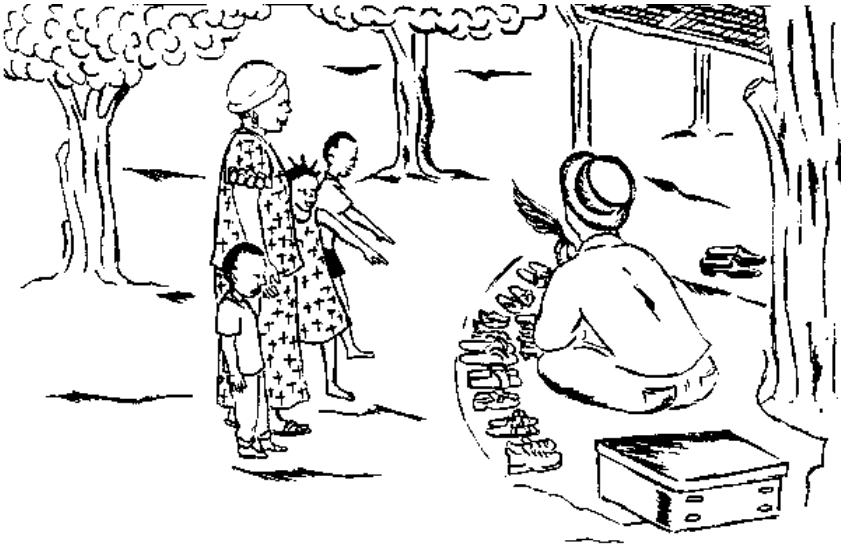
Yáá le háa kóu bí háá.

h H h H h H

A haa háa.

Jegúró 8 dǎ

n N

© 2005-14

Á kúiyá-nu vǎlá wó ú bǐe **naná** yábú.

naná

na

a

n

a	ε	ι
na	hε	bι

na
hε
bι

hε	la	bι
ha	nι	bε

n	naná
N	NANÁ

na ná
naná

há á
háá

a a
aa

ya á
yaá

A ná ya?
A ná háá.
Ná ná aa?

Yaá bí yaba naná, kóu bí naná ná.
Kóu bí ná nána bí le, yaá yá he lebi, á le
nána.

n N n N n N _____

A aa naná. _____

Jegúru 9 dǎ

d D
ã Ã

Kúré bicáru fá lu vá dǎa sē.

dǎá

dǎ

ã

d

ã	ã	ã
dã	hã	bã

dã	nɛ	du
hã	hɛ	hu
bã	dɛ	nu

dã
hã
bã

d dǎá
D Dǎǎ

hǎ á
hǎá

ǎ á
ǎá

ã a
ãa

yǎ á
yǎá

dǎ á
dǎá

Ná bedé bi yaba ǎá, ná bá ǎ.

Kóu dǎna diε naná yibe. Yáá yaba nána
hé dǎa sé. Yáá bedé bi yibe ǎá, kóu
yabi.

ã Ñ ã Ñ ã Ñ _____

d D d D d D _____

Ñ diε naná. _____

Bienánu wó gǎo heú a bié yǐ

gǎo

gǎ

ǎ

ǎ

ǎ	ǎ	ǎ
yǎ	dǎ	hǎ

yǎ
dǎ
hǎ

da	yǎ	bε
hǎ	yǎ	bǎ

ǎ	gǎo
ǎ	Gǎo

hǎo	ǎo
hǎo	ǎo

bǎo	nao
bǎo	nao

ǎo	ǎo
dǎo	ǎo

ǎo	ǎo
yǎo	ǎo

bǎo	ǎo
bǎo	ǎo

A ná ǎo bǎo ǎo.
A ná ǎo bǎo ǎo.

A ná ǎo bǎo ǎo. A ba kǒu, hé yaá.
Lí á yaá-nu á ǎo bǎo ǎo.

ǎ ǎ ǎ ǎ ǎ ǎ

He bǎo ǎo.

Hápuguu wéé á ji **daburu** āwεε.

daburu

ru

l

l

he	ba	yl
re	ra	rl

re
ra
rl

ya	bl	le
ra	rl	re

r	dabɪɾɪ
R	DABɪɾɪ

hɛ́
hɛ́ɛ

da
daɾɪ

da bɪɾɪ
dabɪɾɪ

a
aɾɪ́

ba
bara

Yaáɾɪ aɾá dabɪɾɪ yɪɛɛ.
Kóu hõɔ yaba hɛ́ɛ́ dabɪɾɪ dara.
Kóu bí ná hɛ́ɛ, a bɪa dabɪɾɪ hé nɔ dabɪɾɪ
dǎ́.

r R r R r R _____

Ã ya bɪ dabɪɾɪ dáɾɪ. _____

Jegúru 12 dǎ (Tɛgúru)

a y b

ɩ l ɛ

h ǎ n

d ǔ r

ǎ	ǔ	ɛ
hǎ	hǔ	hɛ
dǎ	dǔ	dɛ
hǔ	lǔ	dǔ

hǎ	lǎ	dǎ
hǔ	lǔ	dǔ
hɛ	lɛ	dɛ

hǔɔ	dǔ	bǔɔ	yɛɩ
bǔnɔ	ǔ	ǎa	darɩ
hara	há	dǎa	bara

há á
háá

hõ ɔ
hõɔ

ha
hara

yaá
yaáru

ná na
nána

naá
naáru

da
dabíru

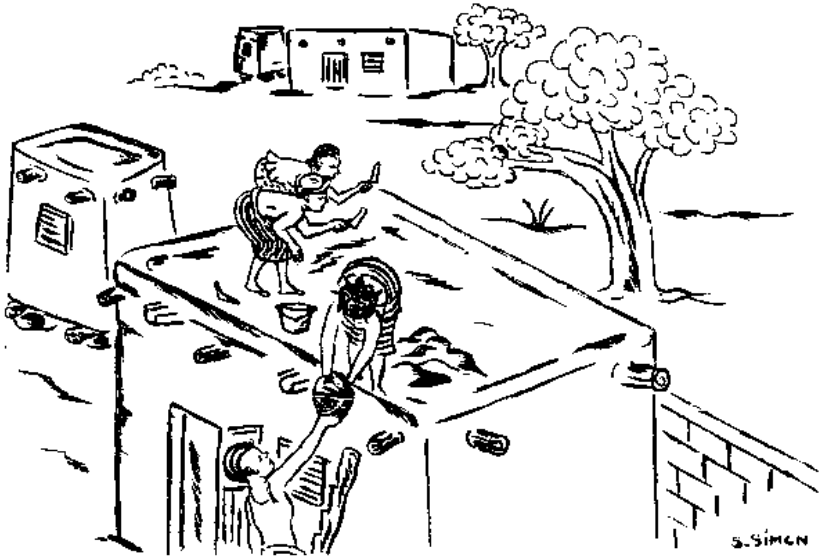
di ε
diε

A dara hé yieri.
A dara hé yieri bie.
A dara bie hé yieri.

Diε yabá ǔ, dabíra a yieβε: áá dabíru a,
nɔ dabíru a.

Yaá yaba áá dabíru. Yabá bí bie, Kóu le
yaá dabíru dara. A bí dara bie, a hé yieri.

Kóu diε naáru bie á hé. _____

Hãama wó yíri pélú.

yíri

yi

i

i

i	i	i
yi	bi	di

yi
bi
di

dã	bu	ye
di	bi	yi

i	yiri
I	YIRI

yi
yiri

bí í
bíí

há biri
há biri

hí biri
hí biri

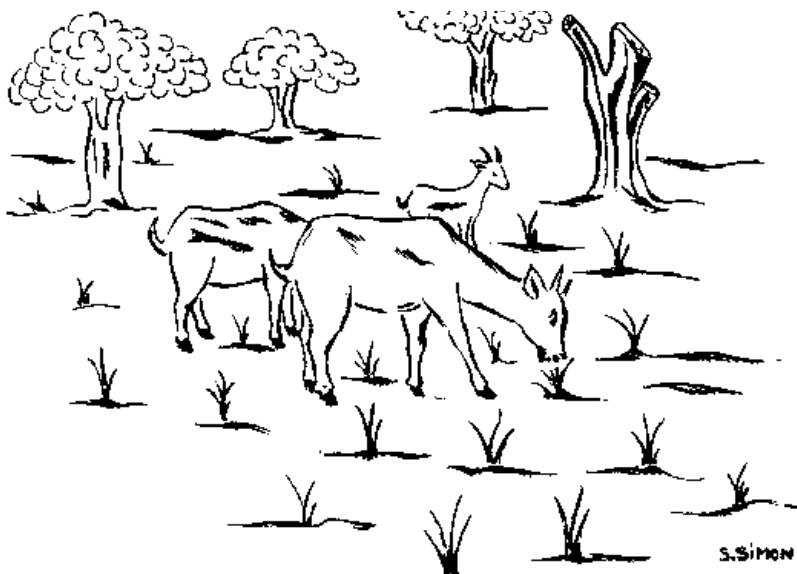
hi í
hí

Yíri há yíri dǎ.
Yíri dǎ, yíri há.
Yiri dǎ yíri há.

Hí biri le bíi. Bíi yé lábá. Lábá le be, bíi
he ré, lábíri bí he.

i I i I i I

Yíri há.

Ǽ bi lebí **Bũúnú** bi kũnu wáá.

bũúnú

bũ

ũ

ũ

ũ	ũ	ũ
bũ	hũ	yũ

hã	yõ	dã
hũ	yũ	dũ

bũ
hũ
yũ

ũ būnu
Ū BŪNU

bũ nu
bũnu

Dǎ nú
Dǎnú

nu hũ nu
nuhũnu

ú
yú

yú
yúru

há nu
hánu

Á Nubũ-nu haba.
Lébé, habi!

Á Dǎnú-nu nuhũ hé á Lébé bua-nu haba
habiru. Á Lébé-nu haba be, á le dabiru.

Á Dǎnú-nu biá, á habíru bõno.

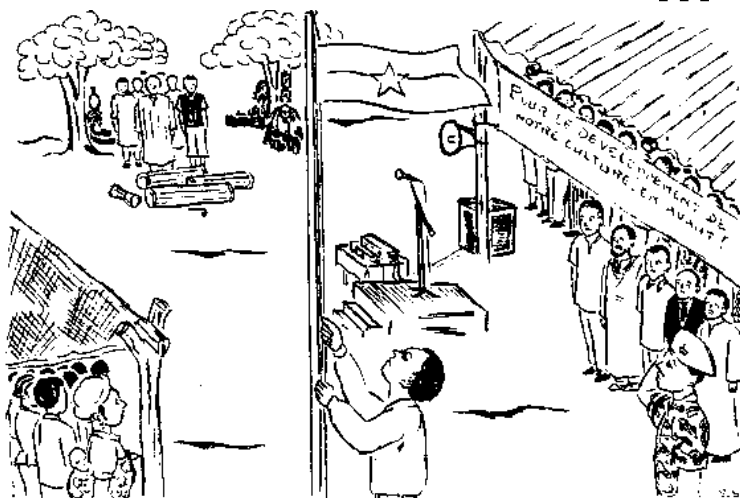
Á Nubũ-nu hé á Dǎnú-nu aá númu bia hé
á yõ.

ũ Ū ũ Ū ũ Ū

Á Dǎnú-nu habíru bõno.

Jegúró 15 dǎ

m M

Jénu ko, ma wó á gána mǎgǎé héú dǎ.

mǎgǎé

mé

é

m

bǎ	da	na
----	----	----

mǎ	ma	ma
----	----	----

bi	hǔ	da
----	----	----

mε

mi

ma

bi	hǔ	dǎ
----	----	----

mi	mε	ma
----	----	----

m	mégǎé
M	M' Gǎ'

bɔ mɔ́ bɔmɔ́	ha ma hama	mú nú múnú	da ma dama	ma marɪ
-----------------	---------------	---------------	---------------	------------

A mana dǎu lí má.
Lí dǎu á mana lí má.

Á Yáá-nu mana dǎu lí má wǎú, hé bǔnu.

A mana bayíí lí má.

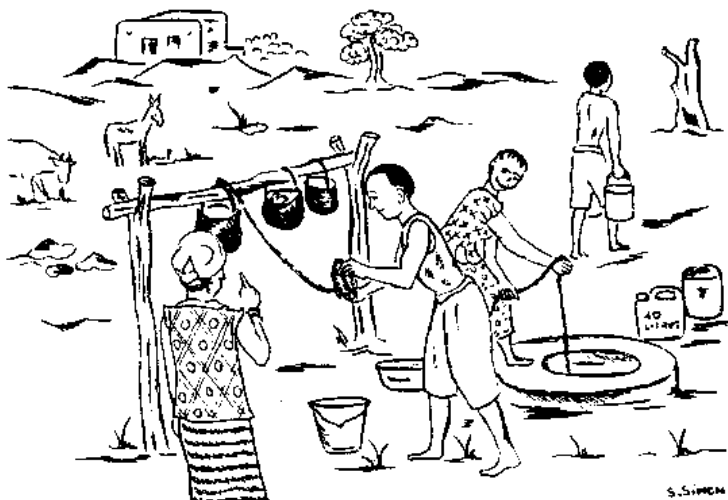
Bááma ná wǎú má yaba. Hááma mi yaba
lebe lí yebe lábá.

m M m M m M

A mana bayíí lí má.

Jegúró 16 dǎ

o o

U wéé gógú fii dǎ táml ví.

gógú

gó

o

o

o	o	o
lo	bo	mo

lo
bo
mo

ha	dũ	ma
ho	do	mo

o	gógú
o	GÓGÚ

lo mu
lomu

ho
horo

ho bo
hobo

moo mós
moomós

Lí hánu ló.
Lí háú lo.
Lí háá lo.
Lí hááma ló.

Á Líbí-nu ló nanu hé.

Hááma mana bóó má ba bááma yaba ló
biε.

Lomu a ló bóó ú. Á haa hááma hé bááma.

o o o o o o

Lomu a bóó ú.

Jegúru 17 dǎ

w W

Paalama vála wó ma kóónó **wéé** léú.

wéé

wé

é

w

lɛ	dũ	bɔ
wɛ	wũ	wɔ

yã	dõ	mi
wã	wõ	wi

wɛ
wũ
wɔ

w	wέε
W	W´

wέ ε
wέε

wa á má
waáma

wi
wirí

wɔ bɔ
wɔbɔ

wũ ɔ
wũɔ

wé
wéré

<p>Á Babá-nu mana ló. Bábáa mana ló.</p>
--

Á Yómú-nu le á Babá nanu ló bia hé mána
ú. Ló lí wéé mawó. Á Líbí-nu mana wéé
mãlɩɩɛɛɩ lí yaba á Babá nanu ló.

Háya! Lí waámá. Bábáa mana ló hé hã.

Á Babá nanu lama lama, á Líbí-nu le wéé
malɩɩɛɛɩ nu, waáma bie.

w W w W w W

Á Babá-nu waá waáma.

Jegúru 18 dǎ

j J

Hǎnu bí wo ú tē, **jǎ** yá a ma wéé.

jǎ
ǎ

j

wǎ	lɔ	wɛ
jǎ	jɔ	jɛ

jǎ
jɔ
jɛ

wǎ	yi	ma
jǎ	ji	ja

j jǎ
J Jǎ

Jɔ mɔɔ
Jɔmɔɔ

jí máá
jí máá

jé béé
jé béé

jǎ a
jǎa

Bɪ jǎ wó
Bɪjǎwó

me be
mebere

Jǎ jíé á Jɔmɔɔ-nu.
Jǎ jí má.
Jǎ yá ji ma.

Lí á Bɪjǎwó-nu waa á jǎ. A lebe
á Jɔmɔɔ-nu le bíi. Bíi lí á jǎ meberema bíi
má le.

Bíi bí bɪe wó, jǎ kí á Jɔmɔɔ-nu jíú.
Á Jɔmɔɔ-nu bɪ wɛɛ. A bɪe á bíi á waa jǎ.

j J j J j J

A Bɪjǎwó-nu waa jǎ.

Jegúru 19 dǐ (Tɛgúru)

a y b
ɫ l ɛ
h ã n
d ã r
i ã m
ɔ w j

yi	wi	hi	ji
yũ	wũ	hũ	jũ
yɔ	wɔ	hɔ	jɔ

háá yaá ló

Yómú bɔó ǔ

wǔó

Yó mú
Yómú

wa á má
waámá

Dǎ nú
Dǎnú

wú ó
wúó

bó ó
bóó

wa a
waa

ba yí í
bayíí

há á
háá

lé mu
lému

Á Dǎnú-nu éni á Yáá-nu.
Ǟ he bayíí; waáma bi weε.
He lebi! Waáma bi weε.

Á Dǎnú-nu éni á Yáá-nu ná bayíí bá á
Yómú-nu hé má hǎ. Ma lí wéé mawó yaba
ló bóó. Hááma le ló bóó hé já ú. Ló bóó
lému hé waámá já ú.

Hááma éni bááma waáma ya bi biε.
Ǟ he bayíí; waáma bi weε.

Ló bóó lemu hé waámá. _____

Yǐn bí kǐ wéi tǐgǎ dǎo sǐ, a ya bǐ va.

wéi

wé

é

e

e	e	e
we	je	be

yε	hi	lǎo
ye	he	le

we
je
be

e wéí
E WÉÍ

je bi
jebi

wé í
wéí

hí bi e
híbie

Dí mú bi e
Dímúbie

Le bi yé
Lebyé

Ya bi e
Yabie

Lí hábiri.
Lí háweré.
Lí háwɔru.

Á Dímúbié-nu wée bie a jebe ú hááma. A híbie á Yabie-nu lo waáma lóo bie.

Háwɛɛ á Lebyé-nu mana wéí hé já ú waa já. Lé yénu wéé éni arú ?

Ã jé ǎ hááma hé ǎ hábiri, má bi lé yéé arí.

e E e E e E

Hánu mana wéí hé já ú.

Jegúru 21 dǎ

g G

Gāgǎú lí ǎ winɛma siɛbiɛ kǔnú ābǎá.

gāgǎú

gǎ

ǎ

g

wǎ jɛ dǎ

gǎ gɛ gǔ

lɔ wa mi

ge gǔ gi

gǎ

gɛ

gǔ

g	gãgǎú
G	GÃGǎÚ

g é é lé
g é é lé

du gi
du gi

ya e gi í
ya e gi í

gɔ e gi
gɔ e gi

bã há gĩ
bã há gĩ

gã gǎ ú
gã gǎ ú

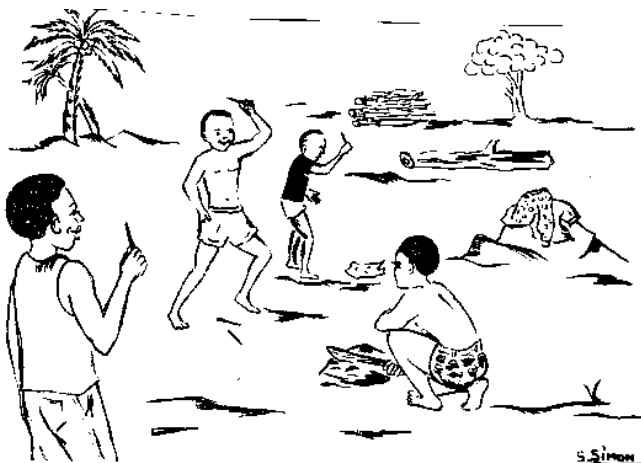
Gãgǎú ló lé. Á Yábá-nu lé geie, á ná
 báama êni háama. Ma á yé heé.
 Wúu bãhãgĩ lé yéé ki né. A yɔgɔ́
 á Háwá-nu bíe yú.

g G g G g G

Gãgǎú ló lé.

Jegúru 22 dǎ

z Z

Bicáru wó **zigí** táú púi dǎ.

zigí

zi

i

z

bɛ	da	hǎ
zɛ	za	zǎ

gɛ	we	ji
zɔ	ze	zi

ji
za
zǎ

z zigí
Z ZIGÍ

zι ε gί
zιεgί

za má
zamá

zá gί mu
zágίmu

zι na
zιna

zi gί
zigí

zι zί é gέ
zιzίέgέ

Lí yaba yaba á yá zagi.
Lí dǒgǒ hā dǒgǒ hā á yá zagi.
Lí díé díé á yá zagi.

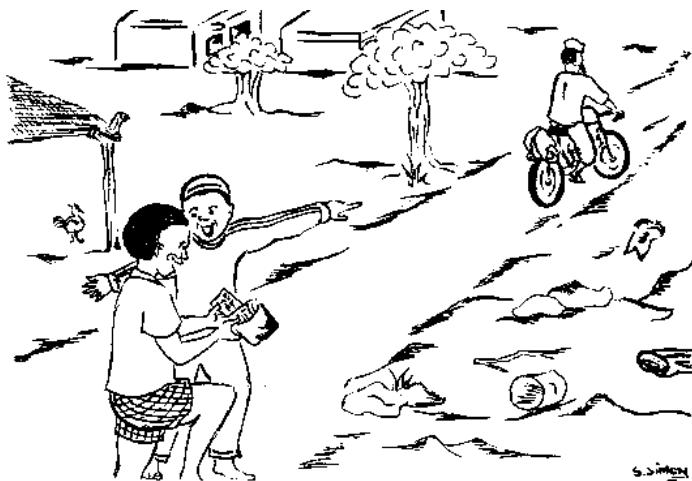
Dabiri lǎgā zagímu yíé. Á Lége-nu dabiri wéé.
A dabiri lǎgā zágímu dó.

Dabiri lǎgā zagímu dǒgǒ hā nu ya bi dabiri
wáá.

Á Zāmá-nu dabiri lǎgā ú dabiri há. Lí yaba
yaba á yá zagi. Númu bí biε, lí zigí ātáú hé
zιzίέgέ ādú yé hā á yá a, dabiri lí waa.

z Z z Z z Z

Dabiri lǎgā zágímu yíé.

Á Hũgó-nu jǎbǎle ele ú koro.

jǎbǎle

jǎ

ẽ

ẽ

ẽ	ẽ	ẽ
zẽ	gẽ	jẽ

zẽ
gẽ
jẽ

zi	go	we
zẽ	gẽ	wẽ

ẽ	jěbélé
Ë	JĚB' L'

zẽ é
zëé

hẽ ne
hëne

le me
leme

jí mé
jímé

ye me
yeme

hẽ me e
hëmme

Lé lí hëmme.
Le hëméε léé.
Lé lí hëmme?

Á Zamá-nu zëé waa. A juma leme á zina gele zëé mayĩe né yaba. A dëdé ná hëne āwee, á yaba wéé manáárí. A yaba wíl' éni hëmme lí ará daburi āwee.

ẽ Ë ẽ Ë ẽ Ë

A juma leme.

Á Bílelé-nu nagǎnu éε wéé.

éε

é

é

zε	ge	jɔ
ε	e	ɔ

ε
e
ɔ

hã	yõ	bi
ã	õ	i

έε
β β´

Μά μί νε
Μάμίνε

έ έ
έέ

ε ι
ει

εε γί ί
εεγίί

e γί ί
egíí

ã gĩ
ãgĩ

Λί ε.
Λί έέ.
βει!
Λί έί.

Ά Μάμίνε-νυ έε βι wεε; a dǽgĩ yile.

A ee: a dε lé ελε ήέ έμί a nanu né.

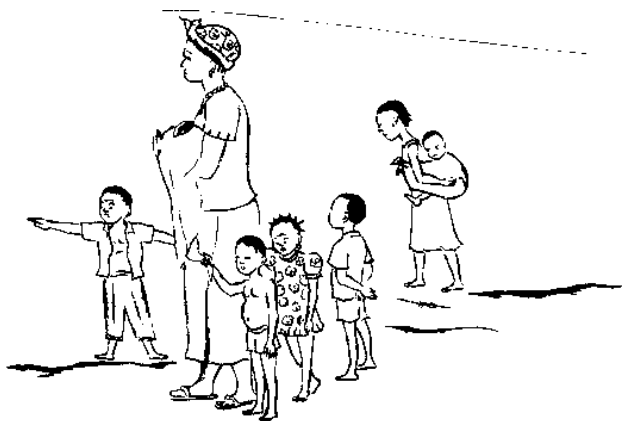
A egée egée hǽnu, á ãgã. A nanu bá waa,
á lama lama.

β β β

A εεό εμε.

Jegúru 25 dǎ

o O

S. SIMON

Á Geluvǎé-nu lolóo lu dǎgǎ hǎ.

lolóo

lo

o

o

o	o	o
go	lo	do

e	wǎ	bǔ
o	wo	bo

go
lo
do

o lolóo
O LOLÓO

Ho e bi bé
Hoebibé

bá bi ri
bábiri

lo e li
loeli

lo ló
loló

Hááma yá loeli.
A lolo bábie.
Loló dǎgǎ hã bi wεε.

Á Hoebibé-nu lolo dεε. A jura lolo bábiri manaárl
a dó yo hãnazlná.

Ma lí á Hoebibé-nu loló dǎ hobo hobo, á lé lεbí
má nε. A bãnu jo já ú á ml εμε lé.

Loló dǎgǎ hã yá he éml hááma né.

o 0 o 0 o 0

Loló dǎgǎ hã yá εml hááma.

Jegúru 26 dǎ (Tɛgúru)

a y b i ũ m

ɔ l ɛ ɔ w j

h ã n e g z

d ã r ẽ o

go	zẽ	e	we	jo
o	gẽ	ze	e	wo
do	hẽ	ge	be	lo

gãɔ

ará

yile

loló

nahã

zoló

bɛ

webé

na hã
nahã

du gu
dugu

zo ló
zoló

bá we u
báweu

gaá
gaáru

hɔ ε bi
hɔεbi

Nahã! Hɔεbi gǔɔ.
Á nahãnu, a hɔɔ gǔɔ?
Á nahãnu hɔɔ gǔɔ.

Á Hoebibé-nu bí lolo biε, a bãnu yaba εɔ nama. A nahãnu hɔɔ gǔɔ, á ara εɔ dabiru. Gǔɔ á bi wó yǔú, hé dabiru āweε á bi yá yi nu hé á bíe ma ābáá.

Á Zamá-nu zoló zoló dugo wéé lí geε bicǎgã gaáru né yaba.

Báweu yá arí āweε a háú ne.

Á Zamá-nu ó εɔ. _____

Á Hoebibé-nu diε lolo. _____

Á Wuowēné-nu sálá súnú.

súnú
sú
ú

S

a	go	zl
sa	so	sl

sa
so
sl

gē	bi	wɔ
sē	si	sɔ

s	súnú
S	SÚNÚ

Sí bi é
Síbié

sé mí
sémí

sa lu
salu

sə ε gí rí
səεgírí

sí má
símá

bā sí mí
bāsímí

Á Síbié-nu hobo si: “Naá! ã dabírí símá dé!”
 A nanu bəgóró si: “Mí bié! Lé lí dabírí símá lí lé?”

Á Síbié-nu de ó sémí. A nanu mana sálá má gumə.

Ma bí gumə bié, á Síbié-nu hobo si: “Naá! ã sémí namá sálá səgóró dé!”

A nanu bā á má símá á hobo si: “Éé mí bié! Lé lí dabírí símá lí lé?”

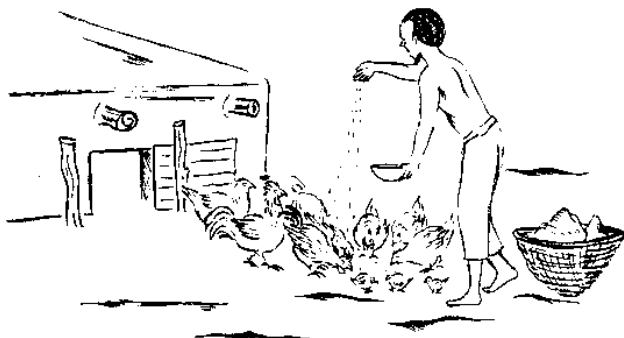
Biweε yá he á nanu bā a ma símá sóó.

s S s S s S s S _____

ã arí bāsímí ã nanu yéne sóó. _____

Jegúru 28 dǎ

k K

S. SIMON

Á Yǐsá-nu wó **koéni** hǒnú.

koéni

ko

o

k

so	e	jũ
ko	ke	kũ

ko
ke
kũ

mɿ	sɛ	bẽ
kl	kɛ	kẽ

k	koéní
K	KOÉNÍ

Kó
Kóro

ko
koerí

ki
kiegírí

so e
soegírí

ka lá
kalábiri

ké bé
kébé

Bíe jú bi wεε, á kalá bi wεε, á ye mi bá há, ... Kébé!

Á Kóro-nu koeré. A bí lé sá, a yá kiegírí kalábiri gáari. A nanu hobo hobo εme. A jú bi wεε, á ye mi bi kalá ε, á ye mi bá há ... Kébé! Lí be má wéé éni bíé lé, á lí soegírí?

k K k K k K _____

Kalábiri gáari kiegéré. _____

Jegúrú 29 dǎ

u U

Suúlu yá he dǎo yíé ěnĭ yīra āpurú.

suúlu

suú

su

u

U

u	u	u
bu	lu	su

bu
lu
su

sū	ū	kū
su	u	ku

υ	suúly
U	SUÚLU

jl ma yo
jlmayo

sl sá gí
slsá gí

sú nú mu
súnúmu

kā ká máá
kākámáá

kū yl ε bí
kūylεbí

du l mi
du l mi

A yaba slsá gí.
A ylεε ú slsá gí.
A wó ú slsá gí ylεbu.

Á Jlmayo-nu sã yíé slsá gí mugó.

Yabá díé, a nanu bí wó ú súnúmu ylεbu já kó, a mi yá du l mi yabá ú haa kākámáá, á ylεbu ú slsá gíri.

A síe ú kūylεbí wée kí lí yabu ú éé kúnu.

υ U υ U υ U

A wó slsá gíri ylεbu.

Cǎmó yé lemé cǐ kámunú muéru ũ.

cǎmó

cǎ

ǎ

c

ko	su	ã
co	cu	cã

jo	sẽ	ki
co	cẽ	ci

co
cu
cã

c	cõmɔ
C	CÕMɔ

cɯ nɔ
cunɔ

cɔ ɛ bíɾɪ
cɔɛbíɾɪ

bi cáɾɪ
bicáɾɪ

cõ mɔ
cõmɔ

cã mu
cãmu

ce
cere

Dó yĩɛ, cúɲɔ hé yáɾɪ ń. Sóó sóó, cɔɛbíɾɪ yá gumɪ á Músó nanɯ cúɲɔ.

Bicáɾɪ dɪɛ lí cõmɔ jebe jebe, ma lí dǔgǔ jo á Zamá-nɯ dáá sě. Ma mana cãmu lí yĩɛɛ cõmó.

Má hé dǔgǔ nɛ wɔbɔ gumɔ.

Ma ɪ kó jã má woló cere cõmó dó. Ma jebe ɛmɛ má kí ú yí.

c C c C c C

Cɔɛbíɾɪ yá gumɪ cúɲɔ.

Jegúru 31 dǎ

p P

Píá bi jmi nu ěni yĩbíri ví lí ādonú.

píá

pí

í

p

ce

kě

sã

pe

pě

pã

zi

ha

ce

pi

pa

pe

pe

pě

pã

p	πίλά
P	ΠΙΛΆ

há sō ɔ
hásōɔ

há lo lo o
háloloo

pu
puɾu

pā gā
pāgā

dǎ é gǐ
dǎégǐ

ẽ
pẽ

Hásōɔma pírá káná háloloo já ú.

Hǎnu bí lolo, á bu ki dabuɾu āsɪmu jí, bicǎgā bu yi bí ɔɾu āwɛɛ.

Bááma, ná pẽ āwɛɛ, ná ge hááma kóró má jí sɔɛgírí.

Hásōɔ bí jíé dabuɾu āwɛɛ, bicǎgā éni ú nanu yá yi dǎégǐ má ye pāgā.

p P p P p P

Bááma, ná pẽ āwɛɛ.

Jegúró 32 dǎ

ĩ ĩ

Pĩá ya bí wéé, tímé lágā yá bi jo.

pĩá

pĩ

ĩ

ĩ

ĩ	ĩ	ĩ
pĩ	cĩ	kĩ

pĩ
cĩ
kĩ

yũ	zē	pa
yĩ	zĩ	pĩ

ĩ	pĩá
ĩ	PĩÁ

yĩ lo mo yĩlomo

zĩ mi zĩmi

kóé ni kóéni

pi ri piri

a arúú

pĩ a pĩa

Lí pirí cebe. A yé pirí cebe. A pĩrá cebe. Pirí cebe!
--

Pĩá lé, yĩlomo zĩmí woló bie. Kirēsí yabá dó naásá. Pĩá bí lé, u yá lo ma émi né.

ĩ bi li zĩmí ú, í bi pē pē, ĩ báa yá waa. ĩ nde bí pĩrá cebe í máúnu né, a yá ági í ne ĩ zĩmí ú.

ĩ ĩ ĩ ĩ ĩ ĩ

Yĩlomo zĩmí woló bie.

Jegúru 33 dǐ (Tɛgúru)

a y b i ũ m
u l ɛ ɔ w j
h ã n e g z
d õ r ẽ o
s k u c p ã

pã	cã	sã	kã	ĩ	dĩ
pu	cu	su	ku	u	du
põ	cõ	sõ	kõ	õ	dõ

kúnú

wéé

zímú

émí

yaá

pǎá

woló

suú

Si mi sē
Simisē

ká má á
kámáá

kú nú
kúnú

ã gú ní
ãgúní

su ú
suú

gó gú
gógú

só nó
sónó

ɔ ε
ɔε

Yĩra go lo
Yĩragolo

Mi	ẽ	ú.	Mi	ẽ	u.
ĩ	ẽ	ú.	ĩ	ẽ	u.
A	ẽ	ú.	A	ẽ	u.
Ná	ẽ	ú.	Ná	ẽ	u.
Ã	ẽ	ú.	Ã	ẽ	u.
Ma	ẽ	ú.	Ma	ẽ	u.

Á Simisē-nu kó yé kámáá, sō ɛ̃ni siságíri, hé kũnu ãgúní. Le kúnú na lé bi lí dabiri kúnú í kí dugí emi,... Á! Mó bi ẽ. U jeri wēné.

Á Yĩragolo-nu bí cō kúnú kí yábú, lí ú ye kóró á yá yabi. Sóno wéé. ĩ bi yíé wéé, u yá ágí í jǎ né, í ɛ̃mi dáá dǎ ɔε.

A yá cabi cũno, á sōe pelú yiebi.

Jegúru 34 dǎ

t T

Lí tǔé yé lí ciicigí dǎ báama maafá.

tǔé

tǔ

ú

t

bu	pi	dǎ
tu	ti	tǎ

ka	ci	he
ta	tu	te

tu
ti
tǎ

t	túε
T	TÚ

tã bá gǎ
tõbǎgǎ

túε
túεε

ti
tibírí

ta sã
tasã

Ta
Tará

to nó
tɔnó

Ma wó ma táú.
Ma bi wó nǎbíri táú, u yá biε ma.

Tõbǎgǎ, túεε á má kǎná ciicigi. Ma yá lí tibiri yǐnabírí bii ú.

Tasã tasã, á Tará-nu yá ta túε bii ú, á dugi tǔɔ lí ko tǔɔ ú.

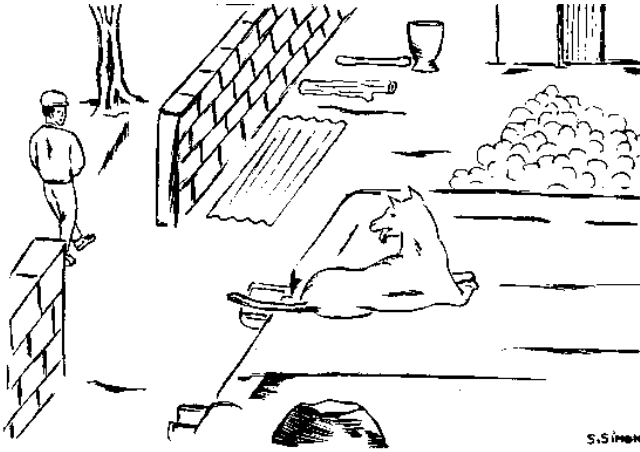
Ã bi túεε tá bi yǐnabírí ó. Ã bi wó ma óú, lí á bii á wó waε. Nabírí bí tɔnó, bii ya bi ma wéé a.

t T t T t T

Ã bi túεε tá.

Jegúru 35 dǎ

v V

Vǎgā wéé éni jawúu legúúmu.

vǎgā

vǎ

ǎ

v

tǎ	gu	yǐ
vǎ	vu	vǐ

sa	gũ	ko
va	vũ	vo

vǎ
vu
vǐ

v	vǎgǎ
V	VǎGǎ

vǎ gǎ vǎgǎ	yǎ gǔ yǎgǔ	vu mi vumi
ó bú mu óbúmu	va gi vagi	ɔ ε biri ɛbiri

Vǎgǎ gumɔ ú.
Vǎgǎ wó ú gúmú.
Vǎgǎ kí ú gúmú.
Vǎgǎ lɛ kí ú gúmú.

Vǎgǎ yí bi wεε. Vǎgǎ bí jo yǎgǔ á bi gumɔ í, u
yá he sǐú ĩ ũ.

Vǎgǎ óbúmu yá he á vumi. A bí gumɔ yǐó, u
ya bi kúnú arí a ne.

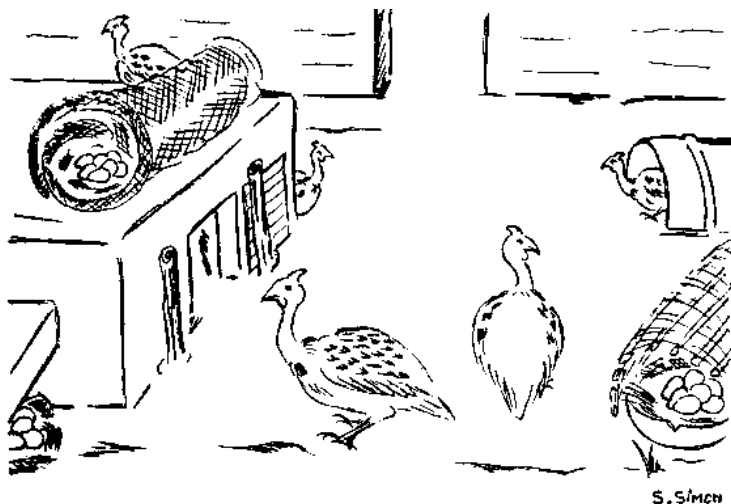
ǎ he pǎgǎ gé ǎ vári kó má jí vagi, ǎ ɛbiri ma
éni ma bí sǐó ye.

v V v V v V

Vǎgǎ yí bi wεε.

Jegúru 36 dǎ

f F

Fūgǐnɩ hǎnúmu yé yǔ āgúní.

fūgǐnɩ

fū

ǔ

f

kū hǎ tɩ

fū fǎ fɩ

hǎ va jo

fǎ fa fo

fū

fǎ

fɩ

f	fūgĩnu
F	FŪGĨNL

kū hō é nu kūhōénu

Fa bi ge Fabige

fí ó lú fíólú

hō nú mu hōnúmu

yú sí mí yúsímí

fū gĩ nu fūgĩnu

Ná foó wée. Ma yé nafoéri.
Ná fó símá. Ma válá foeri ká hé.

Kūhōenu lí kúnú āwee.

Á Fabige-nu yaba fíólú manáarí kí li dugi ma hōnúmu napee. A muro ú má hōnúmu né u jo dógó, á cēne.

A naásá yé nafoó. A fūgĩnu káná, fós á lí ma daa wó bae héú.

Nafoó āyēu lí pāgā āhéú ěnu yúsímí.

f F f F f F

A fūgĩnu káná.

Jegúró 37 dǎ

u U

Bicabíri wó **gulú** tíó wēkarú dǎ.

gulú

gu

u

u

u	u	u
gu	fu	vu

gu
fu
vu

bo	kǎ	dǎ
bu	fu	du

u	gulú
U	GULÚ

gu lú
gulú

Bú du
Búdu

ku i
kui

bo e li
boeli

ye lí ma
yelíma

ka lá bǔ
kalábǔ

Á Súú-nu sǔo sǔú.
 Á Súú-nu sǔo sǔú tǔ.
 Á Súú-nu sǔo sǔú tǔ kl sǔe.

Á Kú-nu bí lé kalábǔ bí ko, lí gulú ye dǔ á yá el. Á Búdu-nu wó bi ko yé, lí kúi yé ne á yá lelí ge ható á lé va gulú há.

Á Súú-nu, éni ú boeliyelíma vi yá va tí gulú há, fató má ko wǎerí kalábǔ va.

u U u U u U _____

Lí gulú ye dǔ á yá el. _____

Jegúru 38 dǎ (Tɛgúru)

a y b i ũ m
u l ε ɔ w j
h ã n e g z
d õ r ã o
s k u c p ã
t v f u

hɛ bu
hɛbu

sí sē né
sísēné

yǔ dǎ é gǎ
yǔdǎégǎ

bɔɛ gɪɪ
bɔɛgɪɪ

fɪ
fɪré

nɪ hí ú
nɪhíú

Á Fía-nu bɔgɔɔ sɪ ntó: "Lí á yé mana mí
hɛbu sísēné?"

Á Fía-nu bɔgɔɔ sɪ lí á yé mana
ú hɛbu sísēné.

Á Fía-nu zĩme yaba hie sísené. A hobo já ũ si
yĩó bi hiebu sísené má bi fa.

A nuhũnu bí lí á Kálelé-nu ará yũdǔégĩ mana á
Fía-nu hiebu sísené válá fá waa á Fía-nu há,
éni ú tonó.

A ko ná hiebu sísené éni u waa, á vi cuguro. A
bogoro si lí á yé mana ú hiebu sísené válá fá
waa ko sie. Á Kálelé-nu si lí ú ye. Si u furé muró
lé lí ú ye hé sí ú ele.

A nihínu nafoó á fǔné bi yé, á mana ú vi lí
sogoró hiebu sísené. A nuhũnu fǔné bi ki u
méní, émi lé yéé bí ko.

Bogoro

1. Lí á yé yaba hiebu sísené?
2. Lí be á fǔné bí cõ si yĩó ma hiebu sísené já ũ
fa?
3. Lí be hé á Kálelé-nu mana hiebu sísené válá
fá?
4. Á Fía-nu bá á ma sí má ya?

Jegúru 39 dǎ (Tɛgúru)

só ló mú nú mu
sólómúnúmu

Ko kú
Kokú

na pe e
napee

tǎ bá gǎ
tǎbǎgǎ

yĩe mi ni
yĩemini

mú nú mu
múnúmu

fě né
fěné

A wó yĩe.
Lí yĩemini.
A wó yĩemini yĩo.

Á Kokú-nu éni ú bie á Kú-nu válá jo á Súú-nu súu né ǎ, ma ki kǔnú hoebi a ko. Á Súú-nu válá ná súu éni u ǎ. A geje juma á Kokú-nu éni ú bie á Kú-nu napée, á ko bɔɛgírí má já kóró.

Ma sáa má bí lí li kí á Súú-nu sau nu, ma si tǔbǎgǎ, si súu lí má be ǎ ú. Si tǔbǎgǎ ā kalú símá cǐ yǐemini. Á Súú-nu woló wɔɔ kǔnú ki hoebi. Sólómúnúmu á féné bi kí léu, á lebí u ne ma tǔbǎgǎ ākalú yéne.

Bɔɛgóró

1. Lí á yé ma ǎ súu?
2. Lí á yé súu má ǎ?
3. Lí ntémí á ará lí juma wɔɔma?
4. Lí be hé á lebe sólómúnúmu né ma ko?

Jegúró 40 dǎ (Tɛgírú)

Ga ma tá á
Gamatáá

ka lǎ bi e
kalǎbie

Tɛ mɛ sí é
Tɛmɛsíé

na hǎ bi e
nahǎbie

Bí le lé
Bílelé

Cɛ bi le
Cɛbiɛ

Á Kóro-nu lú kalǎbie. Nde, a kalá bi wɛɛ.
A kalá kɛ yĩra valɛ.

Á Gamatáá-nu híbie hé pílá lé Bǐjá ko híná ú ne.

A cēne lí tí píla gǐé gǐé dugɔ kalābie. A kɔɔ ki kalābie yí. Á ágá ágá li kí kalābie yíú ěnu ú eme.

Lí á Timisié nahābie á Kóro-nu né á vála ɛle. Á Kóro-nu le píla gele á ki u né ki kalí. Hǎnu su nde lí le á kí kalābie āweu né élú á kalí ú píla há ú?

Yūsímí, a hobo li kí biɔ, ěni á Búlelé bie á Cebule-nu yǐ lé. Á ye le píla kalá híná u ne. Hǎnu bá á má símá, á fo ú ganá yǐ áá wéé mugó híná ú ne. Á Cebule-nu bá á má símá á mi wó va ěni ú wó hēmi.

Boḡóɔ

1. Lí á yé hé píla ko híná á Gamatáá-nu né?
2. Lí be ma á fǐné wó dugɔ píla yíumu há?
3. A bǎjǐu cie ěni sēcigi kalābie ya?
4. A bǎjǐu cie ěni mayĩe dǒ wó nde ya?

Jegúrú pæbí

Píla yĩrá

Jegúrú 1: a y	12
Jegúrú 2: b	14
Jegúrú 3: ɫ	16
Jegúrú 4: l	18
Jegúrú 5: ε	20
Jegúrú 6: (Tɪgírú)	22
Jegúrú 7: h	24
Jegúrú 8: n	26
Jegúrú 9: d	28
Jegúrú 10: ð	30
Jegúrú 11: r	32
Jegúrú 12: (Tɪgírú).....	34
Jegúrú 13: i	36
Jegúrú 14: ū	38
Jegúrú 15: m	40
Jegúrú 16: ɔ	42
Jegúrú 17: w	44
Jegúrú 18: j	46
Jegúrú 19: (Tɪgírú).....	48
Jegúrú 20: e	50
Jegúrú 21: g	52
Jegúrú 22: z	54
Jegúrú 23: ẽ.....	56